

Əbədiyaşarların ilk baharı

Yurdumuza bahar gəlir, bahar təbiətin görkəmini də dəyişir, səs-küyünü də. Bahar insanların yaşayışına da fərqlilik gətirir. Torpağa günəş şəfəqləri sancıldıqca torpaq oyanır, qışın "tör töküntüsü" buxarlanaraq havaya dağılır. Külək ağacları "silkeləyir", tumurcuqlar açılmağa başlayır. Zoğal çiçəkləri gecənin qaranlığında belə "sarı örpəyini" göstərmiş kimi diqqəti cəlb edir.

Hər gün bir dona girir təbiət. Elə baharın gözəlliyi, özəlliyi də budur! Gah dağ döşü yamyaşıl olur, gah nergizli, laləli... Alça, gavalı, şaftalı ağacları ağ-cəhrayı çiçəkləri ilə ətrafda xoş rəyihe yaradır. İnsanların da qanı qaynayır, hər kəs təbiət qoynuna tələsir, otaq şəraitində "dayanmaq" istəmir. Yaz-tarla, əkin işləri başlayır. Günəş şüası hər kəsin cildinə təsir etsə belə insanların bahar coşqusu tamamilə bir başqa olur. Göy qurşağı-göy qübbəsinə təbiətin al-əlvanlığının əksi hər kəsə baharın gözəlliyini əks etdirir. "Şıdırğı" yağın yağışlar göylərdə ilişib qalan qışın sal buzlarının "əsəbi", "çilçin" narazılığıdır bahara. Həzin yağın yağışlara... Duman qatının torpağa tökülmüş igid qanlarını hüznə torpağa hopdurmasıdır. Bu həzin yağın yağışları heç xoşlamaram. Çünki insana bədbinlik "abi-havası" gətirir sanki. Cive yağır elə bil göy üzündən, insanın ürəyinə oturur ağırlığı ilə. Buludların "müharibəsindən" do-

ğan şimşəklər bu ağırlığı dağıtmaq üçün "nərə çəkə" belə, "göylərin göz yaşı" təbiəti silkeləyir.

Baharın gücü yox ancaq... Nə qədər xoş rayihə ilə gəlsə belə, təbiətə can versə belə şəhid məzarlarının üzərindəki al-əlvan güllərə, gül çələnglərinə "can" verə bilmir. Onlar aid olduğu yerdə, aid olduğu insanların buza dönmüş ürəklərinə "can verə" bilməz...

Güllər qönçə tutur, güllər açılır... Bu güllər hər yanda hansı rəngdə olmasına baxmayaraq, şəhid igidlərin gülümseməsidir. Torpaq öz qoynundakı güllərə Qarabağ torpaqlarında 30 ilə yaxın bir müddətdən sonra sanki bir ecazkar qoxu verib, günəşə boylanmış bir istiqamət verib. Külək də bahara daha yeni qoxu gətirir, həzin "viyılı" səsi, zümzümə, şələlələrə çağlayıb-daşan saçraq səsi verib. Təbiətin gözəlliyinin hər məhfumunda şəhidlərimiz xatırlanır, onların baxışı, duruşu, səsi, nəğməsi, coşqusu, zümzüməsi, qoxusu, igidliyi sevilir, təbiəti, torpağı torpaq edən şəhidlərimizlə gözəlləşir çaxan şimşəklər belə onların döyüş səhnəsinə bənzəyir. Bu bahar fərqli bahardır. Tarixi yenidən yazanların ilk baharı! Bu bahar bahar ömürlülərin əbədiyyətə qovuşaraq ömür salnaməsinə yazılan ürəklərdə məskən saldığı ilk bahar!

Afət SÜLEYMANZADƏ,
«Qəbələ»

Tarix əlifbası daşdan başlanır, Əl dəydi yumşalır, göyərir indi.

İnsanın vətəni isə doğulduğu məkandan başlayır. O məkənin havası ilə, suyu ilə, torpağı ilə böyüyür insan. Və hər bir insanın aldığı nəfəs o məkəni vətənləşdirir. O nəfəs bir fənər olur qaranlıqlara, günəş olur, ulduz olur göy qübbəsinə. O nəfəs təbiətə həyat bəxş edir. Bəli, insan kainata Allahın verdiyi yaşama mənalıdırmaq, dünyanı gözəlləşdirmək üçün gəlir.

Hər zamanın isə öz nağılı olur. Elə bir nağılı ki, həyatla əlaqələndirilir, sonda hər kəs o nağılın təsiri altına düşür. Sovetlər dönəmində müharibə dedikdə, I Dünya müharibəsi, Böyük Vətən müharibəsi haqqında daha yaddaqalan məlumatımız olardı. Həqiqət o idi ki, 2 ölkə və ya dövlət, yaxud bir ölkədə yaşayan müxtəlif insan qrupları arasında olan silahlı münaqişəyə müharibə deyilir. Müharibələr bəşəriyyətin tarixi boyu baş veribdir. Onların sayəsində dünyada dövlətlər öz siyasi və iqtisadi mövqelərini möhkəmləndirir, ərazilərini genişləndirir və ya dini münaqişələri həll edirlər. Ancaq bəzən bu müharibələrə müxtəlif "don" geydirib, tarixi saxtalaşdırmaq istəyirlər. Şair Məmməd Araz demiş:

Dünənki tarixi bu günkü daşa, Yamayıb, basdıran əllərdən qorun.

Əlbəttə biz bu əlləri qırmaq atmasaq, gələcək nəsillərə münaqişə, müharibə özülləri saxlamış olarıq. Axı tariximizi özününküləşdirən, torpaqlarımızdan pay uman, vətənimizi düşgün olmayan hecalara bölmək istəyənlər var və əfsuslar olsun ki, biz onlarla yaxın, qonşu yaşayırıq. Kimlərsə etəklərinin arxasında, kölgəsində yaşayan, yalan xüyalardan azğınlaşan, van-

Əgər üzərinə çaylar axmasa, Dənizlər itirər dənizliyini

dallaşan vətənsizlər xalqımızın dinc yaşayışını hər zaman pozmuş və ölkəmizin iqtisadiyyatını çökdürməyə çalışmışlar. Lakin təbii sərəvətləri ilə zəngin olan mərəm və məqsədi aydın olan ölkəmiz və onun rəhbərliyinin düzgün siyasəti tariximizin köklərinin bərpası və qorunmasına yönəlmişdir.

Bax, o əlləri qırmaq atanlardan biri idi... Atatürk baxışlı, hər çətinliyə sinə gərən, illərdir doğma Qarabağın nisgini, müəyyən səbəblər üzündən məğlub ölkə titulu acısını yaşayan bu gənc vandal ermənilərdən qisas almağa hər an hazır idi.

Səsimin ətri yox, sözümün dadı...

Uşaqlığın xatirələri hafizədən silinmir. Hələ bir ürəyə sevinc yaşada, kədər yaşada... Qarabağlı balalarının öz torpaqlarından məcburən çıxarılması və əzizlərinin çəkdiyi həm cismən, həm də mənəvi cəhətdən çətinlikləri, əzablı

günləri, öz vətəninə vətənsizliyi... Onların arzu və düşüncələrində elə dərin şırımlar açmışı... 30 ilə yaxın bir dövrdə uşaqlığını, gəncliyini yaşamamış onlar. Vətənin hansı bölgəsində yaşasa da öz evinin, ocağının, öz daşının, çınqlının üstündə gəzdirdiyi hər qarış torpağının ətrinin qoxusunu, həsrətini çəkmiş, susuzluqdan cadarlanmış torpaq kimi qəlbi şırım-şırım olmuş. "Nə səsinin ətri olmuş, nə sözünün dadı". Hətta bəzən düşünülmemiş "yaşadıqları torpaqları qoruya bilmədilər, hünərdən danışdılar" kəlamları isə onları qəlbən ağradır, bəzən isə münafiq-şəli söhbətlərə belə gətirib çıxarırdı...

Dəli seləm, kövrək bulaq...

Evini, ocağını yetim qoyub gəndənlərin, çadırlarda məskən salanların ağır-acısını yalnız köçkün həyatı yaşayanlar bilər. Nisgil dolu baxışlar Qarabağa-öz obasına dikilsə də illər onları bu həyata vərmişdi. Vətən həsrəti ilə dünyasını dəyişənlərin acıları da qarabağlı gənclərin ağır-acısının qədərini artırır. Hər il işğal olunmuş torpaqların işğal tarixi günü yeni bir faciə kimi onların qəlbini parçalayırdı, qisas hissini artırır. BMT bir çox dünya dövlətlərinin bu acıya münasibəti, çıxardığı 822,853, 874, 884 sayılı qətnamələri illəri bir-birinə caladı. Vədlər kəpənək kimi aldanan uşağa döndərir bizi, qayğılar bürüncək kimi-tikandan astarı, ipəkdən üzü. Müharibəsiz, qan tökmədən torpaqları almaq, vulqar erməniləri

(Ardı 7-ci səhifədə).

Bu dünyada hamımıza bəxş olunan bir ömür payı var. Ömür yolunu müəyyən müddət sonra başa vuracağıq. Bu mənada insanın dünyadakı cismani həyatına ən ali şəkildə əlvida deməyinin addır şəhid. Onlar bir xalq qəhrəmanı olaraq, zülmətləri yarıaraq, xalqı işıqlı sabaha aparan, ölümləri ilə ölməzlik qazanan əbədiyyətə qovuşmuş insanlardır.

Elə günlər var ki, unudulub gedir, elələri də var ki, onlar heç vaxt unudulmur. Belə günləri unudulmaz edən qəhrəmanlardır şəhidlər. Məhz onların canı və qanı bahasına qazandıqları azadlıq və müstəqillik xalq tərəfindən heç vaxt unudulmur. Ona görə ki, şəhidlər xalqın kimliyini əks etdirən, məniyyətinin isə təcəssümü-cümləridir.

*Şəhidlər şərəf, qeyrət, ucalıq zirvəsidir,
Şəhidlər azadlığın od-şimşək zərrəsidir.
Şəhidlər tarixləşən-istiqlal türbəsidir,
Şəhidlər şimşək kimi buludlar saxlamazlar.*
Şəhidlər haqqında qurulan bu misralar necə də gözəl və yerində deyilib. Bəli, onlar tarixləşən-istiqlal türbəsidir. Bu gün ölkəmiz müstəqildir, azaddır, firavandır. Sözsüz ki, bu azadlıq və firavanlıq onların qəhrəmanlığı bahasına başa gəlib.

**Zəfərimizin başlanğıcı -
Aprel döyüşləri**

Artıq zəfərimizin başlanğıcına təkən verən o şərəfli döyüşlərdən 5 il ötür. Bəli, Azərbaycan ordusunun qələbəsi ilə bitən Aprel döyüşlərindən gedir söhbət. 4 gün davam edən bu döyüşlərdə Azərbaycanın mərd oğulları qəhrəmancasına savaşı. Onlar canları, qanları bahasına savaşıaraq bu döyüşlərdən qalib çıxdılar, torpağımızın bir qarışını belə düşməne vermədilər. Əksinə əsərəlt altında olan torpaqlarımızın bir qismini azad etdilər.

2016-cı il aprelin 1-dən 2-ə keçən gecə erməni tərribatı nəticəsində başladı bu döyüşlər.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qələbəsi ilə nəticələnmiş döyüşlərdə Tərtər rayonunun Talış kəndi ətrafındakı yüksəkliklər və Seysulan kəndi, Cəbrayıl rayonunun Lələtəpə yük-

Şəhidlər istiqlal türbəsidir

səkliyi və Cocuq Mərcañlı, Goranboy rayonunun Güllüstan kəndi, Tərtər rayonunun Qazaxlar kəndi və Suqovuşan istiqamətində olan yolların azad olunması uğrunda neçə-neçə igidimizin qanı töküldü.

"Mən bu həyata ölmək üçün yox, düşməne dağ çəkmək üçün gəlmişəm"

Sahil Həsərət oğlu Şirinov, 1992-ci il iyun ayının 24-də Qəbələ rayon Bum qəsəbəsində anadan olub. O, 2010-cu ildə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə daxil olub, 2014-cü ildə məktəbi motoatıcı taqım komandiri ixtisası üzrə bitirərək leytenant hərbi rütbəsi alıb. Sahil Şirinov aprel döyüşlərində şəhid olan Qəbələnin yeganə şəhididir.

Sahil Şirinovun şəhid olması xəbərini hələ də indiki kimi xatırlayıram. 11-ci sinif şagirdi idim o zamanlar. Televiziyada-hər kanalda onun adı çəkilirdi. İllər keçdikdən sonra şəhidimizin ailəsi ilə görüşmək, həmsöhbət olmaq nəsib oldu mənə. İllər keçməsinə baxmayaraq, üçrəngli Azərbaycan bayrağı hələ də şəhidimizin qapısında dalğalanır. İlk dəfə idi bir şəhid ailəsi ilə yaxından həmsöhbət olurdu. İlk dəfə bir şəhidin otağını yaxından görürdüm. Şəhidimizin yatağına üçrəngli Azərbaycan bayrağı sərilib, bütün əşyaları səliqə ilə yerləşdirilib. Otağın bir guşəsində xonçalar və üzük diqqətimə çəkir. "Balamin nişan xonçaları və nişan üzüyüdü. Yayda toyu olacaqdı" dedi, Şəhla ana. Necə də acı səhnə idi. Bir ananın övladı üçün qurduğu xeyalları ürəyində qalmışdı. O gözələrdəki qəm, kədər, çarəsizlik gözələrimin önündən getməyəcək. Əlinə bala-

sının paltarını götürüb qoxlayan Şəhla ana deyir: "Həmişə Sahilimin qoxusu gəlirdi, artıq o da gəlir".

Validənləri Sahilin uşaqlığından danışmağa başlayır. Onlar danışdıqca, insanın xəyalında Sahilin uşaqlığı canlanır. Çevik, dostluqda sədaqətli, çalışqan bir uşaq canlanır insanın xəyalında.

"Mən hələ də elə bilirəm ki, Sahilim bir gün gələcək" deyən Şəhla ananın bu cümlələri ilə bir anlıq düşüncələrdən ayıldım.

"Nədən narahat olursan sən axı, deyirsən birdən mənə nəse olar? Üreyini deyən Sahil Şirinov, həqiqətdən də düşməne dağ çəkdi. Verdiyi sözdən, içdiyi andan bir an belə geri dönmədi. Validənləri onun bu peşədən ayrılmasını istəsələr də onun vətənə, peşəsinə olan sevgisi buna icazə vermirdi.

Sahil Şirinov leytenant hərbi rütbəsilə Göygöl rayon ərazisində ön xəttə olan hərbi hissələrdən birində xidmətini davam etdirir. Burada bir müddət xidmət edən Sahil öz ərizəsi ilə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrə göndərilir. Şəhla ana deyir:

"Biz Sahilin Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə olduğunu, o şəhid olduğundan sonra bildik. Heç bilməzdik ki, o şəhid olar. Hər danışanda deyirdi ki, ana, mən 12 nəfər əsgərə təlim keçirəm. O bizə həmişə deyirdi ki, mənə zəng çatmayanda və ya cavab verməyəndə

bilin ki, təlimdəyəm".

Sahilin Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə xidmət etdiyini isə yalnız qardaşı Zaman Şirinov bilirmiş. Son zəngində, şəhidimiz evlərində hər kəsə danışaraq halallıq alıb. Lakin bu zaman da Sahilin döyüşdə olduğunu onun qardaşından başqa heç kim bilməyib.

"Sanki oğlumun şəhadətini hiss etmişdim"

"Aprelin ilk günləri cəbhədən xəbərlər gələndə ona zəng etdik, telefon çağırırdı, amma cavab vermirdi"-bu sözləri deyən Şəhla ana, biraz sükutdan sonra davam edir: "Sanki oğlumun şəhadətini hiss etmişdim. Aprelin 4-ü yuxuda gördüm onu. Balamin üzündə bir solğunluq gördüm. Yuxudan diksinib oyandım. Allaha əl açıb bütün əsgərlərimizə yardımçı olması üçün dua etdim".

Ananın erşə çəkilən yuxularının səbəbi aprel ayının 5-i bəlli olur. Həmin gün axşam saatlarında Sahil Şirinovun bayrağa bükülmüş tabutu anadan olduğu, böyüyüb, boya başa çatdığı Bum qəsəbəsinə-əvlərinə gətirilir. Sahil Şirinov apelin 4-ü Talış kəndi istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhid olub. İndi şəhidimizin anasının tək bir arzusu var. O da, övladının uğrunda şəhid olduğu o torpaqlara getmək. Çünki o torpaqlarda balasının qanı tökülüb, o torpaqlar uğrunda şərəfli zirvəyə ucalıb şəhidimiz.

Sahil Şirinov ölümündən sonra göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" III dərəcəli medalı ilə təltif edilmişdir.

Bu gün artıq Sahil Şirinovun uğrunda döyüşdüüyü, şəhid olduğu torpaqlar düşmənin əsarətində deyil. Qarabağ artıq bizimdir. Azərbaycanın müzəffər ordusu, igid oğulları bütün şəhidlərimizin qisasını aldı. Məzarında rahat uyu, şəhidim! Məzarınızda rahat uyuyun, bu xalqın igid oğulları! Biz bu gün sizin sayınızda azadlıq, müstəqillik.

İlahə RƏHİMOVA,
«Qəbələ»